

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Walter Komorek (spr.)
Sędziowie:	SSA Ewa Głowacka SSA Elżbieta Lipińska
Protokolant:	Marta Perucka

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie
sprawy z powództwa **D. G. (1), małoletniego M. G.i małoletniego D. G. (2)**

przeciwko (...) **w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 25 lipca 2012 r. sygn. akt I C 1/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach VII i VIII w ten sposób, że nie naruszając pozostałych postanowień tych punktów, początkowy termin płatności rent nimi zasądzonych ustala na luty 2011 r. oraz w punkcie X w ten sposób, że kwotę 21.377 zł podwyższa do kwoty 21.887 zł;

2. dalej idącą apelację oddala;

3. znosi wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa D. G. (1) oraz małoletnich M. G.

i D. G. (2), działających przez ojca D. G. (1) przeciwko (...)w W., wyrokiem z dnia 25 lipca 2012 r. wydanym w sprawie I C 1/12 Sąd Okręgowy w Opolu:

- w pkt I zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 60.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 maja 2010 r. do dnia zapłaty;
- w pkt II zasądził od pozwanego na rzecz powoda D. G. (1) odsetki ustawowe od kwoty 33.770 zł za okres od dnia 27 maja 2010 r. do dnia

17 września 2010 r.;

- w pkt III zasądził od pozwanego na rzecz powoda M. G. kwotę 140.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 maja 2010 r. do dnia zapłaty;
- w pkt IV zasądził od pozwanego na rzecz powoda M. G. odsetki ustawowe od kwoty 30.000 zł za okres od dnia 27 maja 2010 r. do dnia 17 września 2010 r.;
- w pkt V zasądził od pozwanego na rzecz powoda D. G. (2) kwotę 140.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 maja 2010 r. do dnia zapłaty;
- w pkt VI zasądził od pozwanego na rzecz powoda D. G. (2) odsetki ustawowe od kwoty 30.000 zł za okres od dnia 27 maja 2010 r. do dnia 17 września 2010 r.;
- w pkt VII zasądził od pozwanego na rzecz powoda M. G. rentę w wysokości 300 zł miesięcznie, płatną z góry do dnia 10-tego każdego kolejnego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od lipca 2012 r. do czasu ukończenia nauki, nie dłużej niż do 25 roku życia;
- w pkt VIII zasądził od pozwanego na rzecz powoda D. G. (2) rentę w wysokości 300 zł miesięcznie, płatną z góry do dnia 10-tego każdego kolejnego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od lipca 2012 r. do czasu ukończenia nauki, nie dłużej niż do 25 roku życia;
- w pkt IX dalej idące powództwo oddalił;
- w pkt X zasądził od pozwanego na rzecz powodów D. G. (1), M. G. i D. G. (2) kwotę 21.377 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok zaskarżyli powodowie w części:

- oddalającej powództwo o zasądzenie na rzecz M. G. renty w wysokości 300 zł miesięcznie, poczynając od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia 30 czerwca 2012 r., płatnej z góry do dnia 10-tego każdego kolejnego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;
- oddalającej powództwo o zasądzenie na rzecz D. G. (2) renty w wysokości 300 zł miesięcznie poczynając od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia 30 czerwca 2012 r., płatnej z góry do dnia 10-tego każdego kolejnego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;
- oddalającej powództwo o zasądzenie na rzecz M. G. kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 maja 2010 r. do dnia zapłaty;
- oddalającej powództwo o zasądzenie na rzecz D. G. (2) wraz z odsetkami liczonymi od dnia 27 maja 2010 r. do dnia zapłaty;
- dotyczącej postanowienia o kosztach procesu.

Mając powyższe na uwadze powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- zasądzenie na rzecz M. G. renty w wysokości 300 zł miesięcznie, poczynając od dnia 31 stycznia 2011 r., płatnej z góry do dnia 10-tego każdego kolejnego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;
- zasądzenie na rzecz D. G. (2) renty w wysokości 300 zł miesięcznie, poczynając od dnia 31 stycznia 2011 r., płatnej z góry w terminie do dnia 10-tego każdego kolejnego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;
- zasądzenie na rzecz M. G. dalszej – ponad już orzeczoną – kwoty 10.000 zł, z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 maja 2010 r. do dnia zapłaty;
- zasądzenie na rzecz D. G. (2) dalszej – ponad już orzeczoną – kwoty 10.000 zł, z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 maja 2010 r. do dnia zapłaty;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania w obu instancjach.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z własności zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Przepis ten rozróżnia zobowiązania terminowe oraz bezterminowe. Termin spełnienia świadczenia – podobnie jak jego miejsce – wyznacza przede wszystkim treść zobowiązania (najczęściej w wyniku czynności prawnej, szczególnie zaś umowy, rzadziej na skutek wskazania ustawy). Termin ten niekoniecznie ma być określony dokładną datą kalendarzową. Może on zostać oznaczony opisowo, względnie wynikać z właściwości zobowiązania. Jeżeli brak jest oznaczenia według pierwszego lub drugiego kryterium, to wówczas zobowiązanie takie jest bezterminowe.

O przekształceniu takiego zobowiązania w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do wykonania zobowiązania.

Z chwilą nadejścia terminu do spełnienia świadczenia roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne. Dłużnik niespełniający świadczenia

w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia lub zwłoki (art. 476, art. 481 k.c.). Znaczenie wezwania wierzyciela, stosownie do art. 455 k.c., polega na tym, że z jego chwilą na dłużniku zaczyna ciążyć obowiązek niezwłocznego spełnienia świadczenia. Wezwanie jest więc jednostronnym oświadczeniem woli o charakterze prawnokształtującym, przy czym wierzyciel nie jest uprawniony do jednostronnego oznaczenia w wezwaniu terminu spełnienia świadczenia. Termin ten określa sama ustawa. Art. 455 k.c. bowiem wyraźnie stanowi, że dłużnik ma spełnić świadczenie „niezwłocznie” po wezwaniu go do wykonania. Termin „niezwłocznie” oznacza termin realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu. Nie można go utożsamiać z terminem natychmiastowym (tak Tadeusz Wiśniewski w Komentarzu do Kodeksu cywilnego, Zobowiązania, tom 1, wydanie 10, Warszawa 2011, s. 745-747).

Zobowiązania z czynów niedozwolonych są bezterminowe, dlatego też stan opóźnienia w ich wykonaniu pojawia się dopiero wtedy, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. W myśl art. 446 § 2 k.c. obowiązek naprawienia – przez rentę odszkodowawczą – szkody z tytułu utraty osoby zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych ograniczony jest zakresem ustawowym tego obowiązku; zakres ten, gdy chodzi o dziecko niezdolne do samodzielnego utrzymania się, wyznaczają jego potrzeby oraz możliwości zarobkowe i majątkowe zmarłego.

Małoletni powodowie wystąpili do likwidującego ich szkodę zakładu ubezpieczeń z żądaniem renty odszkodowawczej (mylnie przez nich nazywanej rentą alimentacyjną) z art. 446 § 2 k.c. pismem wysłanym w dniu 29 listopada 2010 r.

(doręczonym w dniu 2 grudnia 2010 r.), co z uwzględnieniem ustawowego czasu na przeprowadzenie tej likwidacji czyni to żądanie wymagalnym od lutego 2011 r. Od tej daty, a nie od lipca 2012 r., jak to przyjął Sąd Okręgowy, małoletni powodowie M. G.i D. G. (2) powinni więc otrzymać comiesięczną rentę odszkodowawczą. Sąd Apelacyjny, korygując częściowo pkt VII i VIII wyroku, zasądził ją w kwocie i od daty przez nich żądanej w apelacji.

Mylą się natomiast ci powodowie, gdy zarzucają Sądowi Okręgowemu, że ten zasądził od pozwanego na ich rzecz po 10.000 zł mniej, niżby to wynikało

z uzasadnienia wyroku, to jest 140.000 zł zamiast 150.000 zł. Sąd I instancji przyjął, czego małoletni powodowie nie kwestionują, że odpowiednim dla nich zadośćuczynieniem będą kwoty po 100.000 zł, co z uwzględnieniem faktu wypłaty na rzecz tychże powodów – z tego tytułu – w postępowaniu likwidacyjnym kwoty 10.000 zł, uprawniało małoletnich powodów do zasądzenia na ich rzecz po 90.000 zł. Z uwzględnieniem odszkodowań w wysokości po 50.000 zł za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej tychże powodów, zasądzonych na ich rzecz przez Sąd I instancji, wypada stwierdzić, że przyznane im sądownie z obydwu tytułów kwoty po 140.000 zł całkowicie zaspakajają ich roszczenia, co prowadzi do oddalenia apelacji z żądaniem zasądzenia dalszych kwot po 10.000 zł.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego uzasadniają przepisy art. 386 i art. 100 k.p.c.

MR